

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Progrese însemnate

Planul de stat pe anul 1959 prevede dezvoltarea într-un ritm mai intens a industriei socialiste și a agriculturii noastre în vederea sporirii însemnate a producției industriale și agricole, ridicării nivelului de trai și cultural al oamenilor muncii din țara noastră. Se va dezvolta cu precădere industria grea, în primul rând industria constructoare de mașini, pe baza căreia vor crește și celelalte ramuri ale industriei și agricultura.

Producția industrială în 1959 va crește cu 10 la sută față de 1958, adică va ajunge la circa 67 miliarde lei. Producția de oțel va crește cu 38 la sută față de 1958, adică va fi o producție de 1,3 milioane tone oțel. Producția construcțiilor de mașini va fi cu 14 la sută mai mare ca în 1958. Industria chimică va produce cu 27,5 la sută mai mult decât în 1958. Valoarea producției bunurilor de consum ale industriei ușoare și alimentare va crește cu circa 2 miliarde lei față de anul 1958.

În vederea dezvoltării sectorului socialist în agricultură și sporirii producției agricole se va acorda agriculturii investiții de 2,9 miliarde lei, cu 600 milioane lei mai mult decât în 1958. Se urmărește creșterea producției agricole prin lărgirea suprafețelor arabile, prin aplicarea mijloacelor agro-tehnice avansate, prin consolidarea și lărgirea sectorului socialist în agricultură, (care la 1 noiembrie 1958 avea 55 la sută din suprafața arabilă a țării) etc. O atenție deosebită se acordă creșterii producției de zahăr, ulei și lână, spre a lichida importul din alte țări. Se prevede construirea a 800 km drumuri și modernizarea unor drumuri de aproape două ori mai mare decât în 1958. Se vor construi locuințe bune și mai ieftine, investindu-se cu 25 la sută mai mult ca în 1958.

Ca rezultat al dezvoltării industriei și agriculturii, venitul național va crește cu 13 la sută și nivelul de trai și cultural al poporului se va ridica. Încă în 1958 salariul real din sectorul socialist a fost cu aproa-

pe 60 la sută mai mare decât în 1950, iar încasările țăranilor din produsele vândute unităților de stat și cooperatiste au crescut aproape de 4 ori față de 1950. În 1959 numai pentru sănătate, învățămînt, cultură și alte sectoare social-culturale se prevede suma de 12 miliarde 300 milioane lei. Noi fabrici vor intra în funcțiune, cele vechi vor fi modernizate și lărgite, posibilitățile vor fi folosite din plin. Se vor fabrica în țara noastră mașini, fibre, produse, care pînă acum nu s-au produs, sau au fost în cantități mici.

Din aceste puține date despre planul de stat pe 1959 se vede ce progrese mari se vor realiza în acest an. Aceste progrese însemnează un pas înainte în construirea socialismului și în ridicarea nivelului de trai și cultural al poporului nostru. Ele se vor realiza prin munca poporului și prin ajutorul frățesc și multilateral al Uniunii Sovietice și prin colaborarea cu celelalte țări socialiste. Ele sînt și o contribuție la întărirea lagărului democrației, socialismului și păcii.

Poporul nostru pășește cu hotărîre spre un viitor luminos și fericit.

TELEGRAFUL ROMIN

Pămînturi noi pentru agricultură

În toamna trecută mii de țărani muncitori și oameni ai muncii din întreprinderi au muncit voluntar pe șantierele deschise în diferite regiuni pentru a reda agriculturii noi suprafețe de pămînt fertil. În felul acesta se realizează planul de a spori suprafața arabilă a țării noastre.

Ce terenuri au fost și pot fi redede agriculturii? — Sînt terenurile din lungul Dunării, de la Turnu Severin la Mare, sînt terenurile din luncile a numeroase râuri. Aceste terenuri sînt inundate de Dunăre sau de râuri în primăvară și cînd e timpul ploios și se prefac în smîrcuri și păpuși. Pămîntul lor este roditor, însă nu poate fi folosit. Așa la 10—20 km. de București curge apa Colentinei, un pîrîu liniștit și mic. Primăvara însă pîrîul domol devine un puhoi de ape, care îneacă vreo 5.000 hectare de pămînt din cel mai bun. Așa e și cu alte râuri și pîraie din diferite părți ale țării. Țăranii muncitori au înțeles chemarea guvernului: mai mult pămînt producției agricole, și au pornit la muncă organizată, ca să răpească aceste terenuri apelor și bălților și să le facă roditoare.

Sub conducerea Sfatului popular regional, raional și comunale, ajutați cu mașini și utilaj, ei au reușit să sape canale de scurgere și bazine de colectare, să ridice diguri și să facă lucrări prin care apele sînt stăvilite, canalizate și folosite pentru recoltele viitorului. La Ezer, raionul Fetești, Dunărea îneacă zeci de mii de hectare

de pămînt. Prin construirea unui dig lung de 9,7 km. sînt apărate de inundații 12 mii hectare de teren. Dacă se cultivă porumb numai pe 7.000 hectare se obține (cu 3.000 kg. la hectar) o producție de 21.000.000 kg. porumb. Cu porumbul acesta, folosit la îngrășarea porcilor, se pot obține peste 4 milioane kg. carne. Sporuri mari de recoltă la cereale, legume, furaje etc., — zeci de mii de tone — se vor recolta de pe toate terenurile redede agriculturii, care pînă acum erau pradă inundațiilor și nefolosite. Iar aceasta e o contribuție la ridicarea nivelului de trai al populației.

Ceea ce s-a lucrat în diferite regiuni pînă acum e o realizare de mare însemnătate. Acțiunea aceasta trebuie continuată. În raioanele și comunele patriei noastre există încă teren nefolosit pentru agricultură. Pretutindeni țăranii muncitori sînt chemați ca, în vreme potrivită, să sprijinească inițiativa de a reda aceste terenuri agriculturii. În felul acesta se mărește suprafața agricolă a țării și se mărește producția de grîu, porumb, ș. a., cu mii și mii de tone. Este aceasta o acțiune patriotică, la care contribuie masele largi ale poporului. Căci acum poporul știe că muncește pentru sine și pentru bunăstarea lui.

N.

Frații Domnului

Sf. Ioan Gură de Aur spune că multe păcate vin din înțelegerea greșită și din necunoașterea Sfințelor Scripturi. Sînt în Sf. Scriptură unele părți cu anevoie de înțeles, căci Sf. Scriptură este o carte scrisă de mult (între anii 2500 înainte de Hristos și 100 după Hristos), cînd oamenii vorbeau în limbi care astăzi nu se mai vorbesc și aveau obiceiuri care de asemenea nu mai sînt. Iată de pildă cu cită anevoie citim și înțelegem o carte scrisă în limba noastră numai acum 2—300 de ani. Cu atît mai mult o carte scrisă cu mii de ani în urmă. Sf. Scriptură vorbește apoi despre taine dumnezeiești, pe care le poți pricepe greșit. Este nevoie deci ca citirea Sf. Scripturi să se facă totdeauna în razele lămuritoare ale Bisericii pentru ca nu cumva să cădem în ceata celor ce Mintuitorul le-a zis: „Rătăciți neștiind Scripturile”.

Pricină de poticneală pentru unii cititori ai Sf. Scripturi sînt și locurile din Noul Testament în care se vorbește de „frații Domnului”. Să vedem pe scurt de cine este vorba în aceste texte.

Sfinții Evangheliști vorbesc de mai multe ori de persoane pe care ei le numesc: „Frații Domnului”, adică frați ai lui Iisus Hristos. Citim astfel în Evanghelia după Matei: „Și pe cînd grăia încă el către noroade, iată muma lui și frații lui stăteau afară, căutînd să vorbească cu dînsul. Și i-a zis lui oarecine: Iată, mama ta și frații tăi stau afară, vrînd să grăiască cu tine” (Matei 12, 46—47). La locul paralel din Evanghelia după Sf. Marcu vedem că au fost de față și „surorile” lui Iisus, căci citim: „Iar poporul, șezînd împrejurul lui, a zis: Iată mama ta și frații tăi și surorile tale (sînt) afară și te caută” (Marcu 3, 32). Cu prilejul unui drum al lui Iisus pe meleagurile dragi ale sîntei Sale copilării, Sf. Evanghelist Matei scrie chiar cu numele pe acești așa numiți frați ai Domnului: „Și venînd în patria Sa, spune Sf. Evanghelist, îi învăța pe dînșii în sinagoga lor încît ei se mirau și ziceau: De unde are această înțelepciune și aceste puteri? Au nu este el oare feciorul teslarului? Au nu se numește mama lui Maria și frații lui: Iacob și Iosif și Simon și Iuda? Și surorile lui nu sînt oare toate la noi? (Matei 13, 54—56). Este vorba deci de patru frați ai Domnului și de cel puțin două surori.

Intr-un fel sau altul despre frații Domnului mai citim la Marcu 6, 3; Luca 8, 19—20; Ioan 2, 12; 7, 3, 5, 10; I. Cor. 9, 5; Gal. 1, 19.

La prima vedere, judecînd după vorbirea noastră de astăzi, am înclina să credem că Domnul nostru Iisus Hristos a mai avut frați de sînge. În acest caz, Maria, mama Lui, nu mai este pururea Fecioară, așa cum știm că a fost și cum ne învață Biserica de la începuturile ei. Ba mai mult, chiar nașterea suprafirească a Domnului ar fi pusă la îndoială. Lucrurile însă nu stau așa. Sf. Fecioară Maria n-a mai avut nici un fiu, iar Domnul nostru Iisus Hristos n-a avut nici un frate sau soră de sînge. Și iată pentru ce:

Intrucît aveau o limbă destul de săracă în cuvinte, la iudei „frați” („și surori”) se numeau nu numai persoanele care se trăgeau din aceeași părinți — tată și mamă — ci și rudele mai apropiate și chiar mai îndepărtate ca: veri, cumnați, nepoți, etc. Acest lucru ni-l întărește chiar Sf. Scriptură. Astfel, Avram numește pe Lot frate, deși noi știm din Facere 12, 5, că Lot îi era nepot după frate: „Atunci a zis Avram către Lot: să nu fie sfadă între mine și tine, între păstorii mei și păstorii tăi, căci sîntem frați” (Facere 13, 8). „Apoi a zis Iacob către frații săi: Adu-nați pietre” (Facere 34, 46), grăiește Iacob către rudele sale, după ce părăsește casa socrului său Laban. „El te-a apropiat pe tine și cu tine pe toți frații tăi, fiii lui Levi”, dojenește Moise pe

Core și pe cei părtași cu el la răzvrătire, care le-rau din aceeași seminție (Numeri 16, 10). Iar în I Cronici 23, 22, citim: „Eliazar însă a murit și n-a avut feciori ci numai fete, și le-au luat de soții fiii lui Chiș, frații lor”. Sau noi citim în versetul 21 din același capitol, că Chiș și cu Eliazar au fost frați deci fiicele lui Eliazar și cu fiii lui Chiș erau veri. Astfel de exemple mai sînt încă multe în Sf. Scriptură.

Dar limba evreiască mai are și alte cuvinte pe care, dacă le-am lua așa după cum sînt scrise, am înțelege cu totul altceva decît a vrut să spună cel ce le-a scris. Astfel, de pildă, părțile de cuvînt „pînă ce” și „pînă cînd” din Sf. Scriptură, nu însemnează întotdeauna vreme rînduită și care are sfîrșit, ci nehotărîtă și fără sfîrșit. Mărturisește aceasta ceea ce s-a zis pentru corb: „Și ieșînd nu s-a întors pînă cînd s-a uscat apa de pe fața pămîntului” (Facere 8, 7); și aceasta: „Șezi de-a dreapta mea pînă ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale” (Ps. 109, 1); și aceasta: „Nu a cunoscut pe dînsa pînă ce a născut pe fiul ei cel întii născut” (Matei 1, 25); și aceasta: „Iată eu cu voi sînt în toate zilele pînă la sfîrșitul veacurilor” (Matei 28, 20). Căci corbul niciodată nu s-a mai întors în corabie; și fiul lui Dumnezeu totdeauna șade de-a dreapta scaunului mării întru cele înalte; și Sf. Născătoare de Dumnezeu totdeauna și pururea este fecioară; și Domnul Iisus Hristos nu numai pînă la sfîrșitul lumii se află cu apostolii și cu dreptii ci și după aceasta în vecii vecilor fără de sfîrșit, spun Cazanile noastre.

Mai avem însă și alte dovezi care vin și întăresc spusele noastre cum că Maica Domnului n-a avut nici un fiu sau fiică, iar Mintuitorul Iisus Hristos nici frate și nici soră după sînge. Și a-nume:

În nici o parte a Sfinței Scripturi Fecioara Maria nu e numită mamă a acestor așa numiți „frați ai Domnului”.

La moartea Sa, pe cruce, Iisus nu încredințează pe mama Sa nici unuia dintre așa zișii frați ai Lui, ci ucenicului Său iubit, Sf. Apostol Ioan, pe care-l prezintă mamei Sale: „Iată fiul tău” (Ioan 19, 26) și nu „un fiu al tău”, cum trebuia să spună dacă Maria ar mai fi avut și alt fiu.

Știm apoi că lui Iosif, bărbatul Mariei, i s-a arătat direct de Sus taina măreață a conceperii de la Duhul Sfînt: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeia ta, căci ce s-a zămislit într-însa de la Duhul Sfînt este” (Matei 1, 20). Iosif deci, după o asemenea dumnezeiască încunoștiințare, nu se mai putea gîndi la legături trupești cu Maria, cu atît mai mult cu cît Sf. Scriptură ni-l prezintă ca „bărbat drept” (Matei 1, 19). Pe de altă parte, din vechime se spune că Iosif era om în vîrstă, bătrîn chiar, fiind astfel în imposibilitatea de a mai putea avea cel puțin 6 fii. Acest lucru ni-l întărește și Sf. Scriptură, căci după călătoria la templul din Ierusalim (Luca 2), cînd Iisus avea 12 ani, numele lui Iosif nu mai apare în Sîntele Cărți, ceea ce ne îndreptățește să credem că el a murit încă înainte de ieșirea la propovăduire a Mintuitorului Iisus Hristos.

Dar cine sînt totuși acești „frați” și aceste „surori” ale Domnului?

Pe baza locurilor de la Matei 27, 56; Marcu 15, 40; 16, 1; Luca 24, 10 și Ioan 19, 25, vedem că mama „fraților Domnului” se chema Maria și era „soră” a Maicii Domnului și soția lui Cleopa. Această Marie iarăși nu poate fi soră a Maicii Domnului deoarece, pe de o parte, tradiția ne spune că soții Ioachim și Ana au avut o singură fiică, pe Maria, iar pe de altă parte și atunci ca și acum nu era obiceiul ca doi frați sau două su-

Biserica slujește Păcii

*Biserica Ortodoxă Romînă propagă iubire,
Iertare și milă și-a lumii-nfrățire
Din suflute-alungă ce-i ură și rău
Și-ndeamnă: iubește pe-aproapele tău.*

*Ea-ndeamnă omenirea, de vrea să trăiască
Să-și întindă grabnic o mină frățească
Și-unită de-acum înainte să meargă
Trecutul de ură și vrajbă să-l șteargă.*

*Ea luptă ca să-nfrîngă răzbunarea
Și ura dintre rase și națiuni
Și-n cugete sădește doar iertarea
Spre-a fi cu toți mai vrednici și mai buni.*

*Altarele-i Sfinte îndeamnă-ai Săi fii,
În spirit creștin să știe-a iubi
Sădește în suflul al păcii îndemn,
Șfidînd viclenia și rolui nedemn.*

*Acum, cînd reclădim a lumii noi cetate,
În idealul păcii pășînd strîns uniți,
Călăuziți de cinste, adevăr și de dreptate,
Vom deveni cu-adevărat mai fericiți.*

VASILE M. MOLDOVEANU

La poala Crucii

*Urc deabea micuța coastă
Istovită de durere,
Ca să te gădesc pe tine
„Perla” — comorilor mele!*

*Am ajuns ... O cruce mică
Străjuiește al tău mormînt,
În' zadar mă uit și caut
Că nu văd decît pămînt...*

*Dar durerea mă zdrobește
Și cu sete crucea o string...
Vreau să am la mine-n brațe
Trupul tău micuț ... Și plîng...*

*Numai cerul mă împacă
Că sînt sigură că-n El,
Maica Sfîntă Precurată
Ți-a făcut un legănel...*

*Coborînd încet colina,
Chipul tău de îngeraș,
Parcă vine după mine
„Scumpul mamei copilaș”...*

AURELIA V. GIRLONȚA
preoteasă

rori din sinul aceleiași familii să poarte același nume. Așadar, după cele văzute mai sus, această Marie este verișoară cu Maica Domnului, iar fiii și fiicele acestei Marie sînt „frați” sau „surori” ale Domnului numai în înțeles larg, iar în înțelesul strict al cuvîntului sînt verișoare și veri secundari ai Mintuitorului Iisus Hristos.

Aceștia, după cum le spune Sf. Evanghelist Ioan 7, 2, mult timp n-au crezut în Iisus, arătîndu-i-se dușmănoși chiar. Cu timpul însă s-au convertit, iar despre doi dintre ei: Iacob și Iuda, avem chiar date precise. Astfel Iacob este primul episcop al Ierusalimului și moare martir pe la anul 62, iar Iuda a propovăduit și el cu rîvnă pe Mintuitorul Iisus Hristos, amîndoi lăsîndu-ne cîte o epistolă, pe care le găsim spre sfîrșitul Noului Testament.

Mintuitorul a avut totuși și mai are „frați” și „surori”.

Ne spune chiar El cine sînt: „Oricine va face voia Tatălui celui din ceruri acela îmi este și frate și soră și mamă” (Matei 12, 50).

În acest înțeles sîntem și noi, cei ce ne străduim să împlinim voia Lui, surori și frați ai Domnului.

Diacon GH. PAPUC

Din viața credincioșilor reveniți

S-au implinit zece ani de la revenirea fraților români greco-catolici la sînul cald de mamă al Bisericii Ortodoxe Române. De fapt timp de 250 ani, cit au fost uniți cu Roma, viața creștinească a credincioșilor uniți s-a desfășurat pe aceleași făgașuri pe care s-a desfășurat și viața creștinească a credincioșilor români ardeleni, care au rămas în Biserica Ortodoxă. Și unii și alții și-au clădit același fel de biserică în care s-au slujit aceleași sfinte Liturghii. Și unii și alții aveau preoți căsătoriți, aveau aceleași slujbe ortodoxe, aceleași cărți de slujbă ortodoxă, aceleași cîntări bisericesti. La multe biserici unite pe lîngă cărțile tipărite la Blaj se foloseau și multe cărți tipărite la Sibiu, sau chiar la București, R. Vilcea etc. Avîndu-le pe toate comune, uneori viața religioasă, mai ales în parohiile mixte, mergea pînă la unire deplină prin slujirea frățească a preoților ortodocși cu cei uniți, prin supliniri reciproce de slujbe în caz că unul lipsea și prin alte multe lucrări religioase.

Credința și datinele credincioșilor uniți erau toate ortodoxe și românești, deși în mod nefiresc ei se găseau sub conducerea Romei. Revenirea din 1948 a fost tocmai încetarea legăturilor nefirești cu Roma catolică și reluarea legăturilor firești cu Biserica mamă ortodoxă, care a crescut de veacuri credincioșii români de pretutindena.

E firesc dar ca credincioșii reveniți să se simtă bine la sînul Bisericii mame, e firesc ca ei să vadă în acest mare act din istoria poporului român vindecarea unei răni dureroase din trecut, care a sîngerat timp de 250 ani, spre durerea tuturor românilor ardeleni. Adevărul acesta se poate constata în orice colțișor al Ardealului, unde stai de vorbă cu vreun frate revenit, care simte creștinește și românește. Dovezi pentru aceasta s-ar putea aduce multe. Una din ele este și aceea a credincioșilor reveniți din parohia Socolul de Cîmpie, prot. Reghin.

Toți cei care trec prin această parohie rămîn plăcut impresionați de credința și dragostea lor față de biserică. Prin credința și munca lor pilduitoare și-au clădit, nu de mult, o biserică ca o catedrală, cum puține sînt în împrejurimi. Ea este gata din 1948 iar în anii 1951—52 i s-a adăugat un turn mare la intrare. Urmează să se mai facă mobilierul interior și pictura. Fiind parohia vacantă cîteva luni, în iunie 1957 au întocmit o jalbă mișcătoare în care cereau sfintei Mitropolii să le trimită un preot în parohie. În cazul cînd nu se va găsi un preot de mir căsătorit, ei cereau să li se trimită un preot călugăr. Dorința le-a fost ascultată și împlinită. În acest fel am ajuns păstorul sufletesc al acestor credincioși pe timpul lunilor de vară al anului 1957.

Din cele trăite și constatate printre acești credincioși mi-am putut da seama de credința lor puternică ca și de dragostea lor pentru Biserica Ortodoxă și față de slujitorii ei. De fapt însăși mișcătoarea lor cerere este un document viu care mărturisește despre această credință și dragoste a lor. Ei nu caută dacă preotul ce li se trimite este vechi ortodox sau revenit. Ori dintre care ar fi, el e bine venit în mijlocul lor, numai să fie un preot bun, un predicator însuflețit, un om care se îngrijește cu tot sufletul de casa lui Dumnezeu. Dacă preotul este la înălțimea chemării sale atunci credincioșii îl respectă, îl ajută, își deschid sufletele față de el, îi mărturisesc bucuriile și necazurile, îi cer sfaturi, îl înconjoară cu toată dragostea și prețuirea lor curată de creștini buni.

Ei apreciază pe preoții vechi ortodocși ca pe unii ce sînt buni slujitori, ca pe unii ce sînt legați de casa Domnului. Aceasta se vede și din faptul că ei păstrează o amintire plăcută despre

acești preoți care au zăbovit, mai mult sau mai puțin printre ei, și pomenesc cu plăcere și dragoste de ei, ori de cîte ori se ivește acest prilej. Dintre aceștia sînt Pr. Constantinescu V., Pr. P. Brudea, ș. a.

O dovadă a respectului lor față de Biserica Ortodoxă este legătura continuă pe care o au cu autoritatea superioară bisericească, în deosebi cu părintele protopop pe care-l vizitează adeseori. Acești credincioși nu primesc pe nici un preot la slujbă decît atunci cînd are învoire scrisă de la părintele protopop. Și ori de cîte ori invită vreun preot la slujbă, și cazurile acestea sînt dese, aceasta o fac în bună înțelegere cu protopopiatul. Aceasta este și o dovadă de înaltă disciplină bisericească, atît de necesară pentru buna desfășurare a vieții bisericesti.

Aceeași disciplină o au ei și în ceea ce privește bunul mers al parohiei lor. Dau bucurosi ori ce pentru biserică. Acest fapt dovedește nu numai disciplină, ci el este o mărturie a dragostei lor față de biserică din parohie și față de întreaga Biserică strămoșească. „Noi dăm, ziceau ei, deoarece dăm pentru biserică noastră. Noi dăm pentru biserică pe care am făcut-o noi”.

strămoșească, pe care au avut-o totdeauna și unii și alții, acești credincioși se simt bine, se simt ca acasă, arătîndu-și respectul și dragostea lor față de Biserica mamă și față de slujitorii ei.

Ei se roagă lui Dumnezeu pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sîntelor lui Dumnezeu biserici și pentru mîntuirea tuturor.

Ierom. IRINEU CRACIUNĂȘ

† Prof. Dr. Petre Procopoviciu

În 25 decembrie 1958, prima zi de Crăciun, a adormit în Domnul părintele Petre Procopoviciu, profesor la Institutul Teologic Universitar din Sibiu. În 27 decembrie s-a săvîrșit prohodirea în capela Institutului Teologic, de către un sobor de preoți, de față fiind I.P.S. nostru Mitropolit, profesori și studenți de la Institut, preoți, prieteni și cunoscuți. P. C. pâr. rector Sofron Vlad în cuvinte mișcătoare a prezentat viața și activitatea celui adormit. În 28 decembrie corpul neînsuflețit, însoțit de membrii familiei și reprezentantul Arhiepiscopiei și Institutului Teologic, a fost transportat la Putna, de unde era originar profesorul Petre Procopoviciu. În 29 decembrie la Institutul Teologic s-a ținut o adunare de pomenire a celui adormit, în cadrul căreia pâr. prof. N. Neaga a vorbit despre activitatea și viața acestuia. Pâr. rector Sofron Vlad a spus

că amintirea lui va rămînea pentru totdeauna la Institutul nostru. Slujba înmormîntării a avut loc la Putna, unde prof. P. Procopoviciu a fost înmormîntat lîngă rudele lui.

Profesorul P. Procopoviciu s-a născut în 1894 la Putna într-o familie de preot. După ce a terminat școala primară în Putna și școala secundară la Suceava, și-a luat licența în Teologie, litere și filosofie, iar în 1921 a susținut și examenul de doctor în teologie. În 1919 a fost profesor de limba română și istorie, iar în 1922, fiind hirotonit, devine paroh la biserică ortodoxă română din Viena, unde face și studii de specializare în teologia practică la Facultatea de Teologie. În 1924 se întoarce în țară, iar în 1928 e chemat profesor de Teologie practică la Academia Teologică din Oradea. În 1937 se mută la

(Continuare în pag. 4)

Mândria smerește, iar smerenia înalță

(Luca 18, 14)

Rugăciunea are un loc de seamă în viața creștinului. Mîntuitorul Iisus Hristos cunoștea această nevoie a sufletului omenesc și El însuși s-a rugat. Era însă întristat de felul cum se rugau și se purtau în viața lor de toate zilele unii dintre fariseii vremii aceleia. Pe unii ca aceștia îi avea El în vedere cînd spunea în Predica de pe Munte: „Și cînd vă rugați nu fiți ca fățarnicii, că le place să se roage stînd în picioare în adunări și pe la unghiurile ulițelor, ca să se arate oamenilor” (Matei 6, 5). Aceștia mai ales, ceva mai tîrziu, pentru a-i face să-și vadă mai bine greșalele, le spune chiar o parabolă, cunoscută de noi sub numele de parabolă „vameșului și a fariseului” — scurtă dar plină de învățătură. Căci zice sf. Evanghelist Luca:

„Iar unora care se socoteau că sînt drepti și se uitau de sus la ceilalți, le-a spus pilda aceasta: Doi oameni s-au suit în templu să se roage: unul fariseu și celălalt vameș” (Luca 18, 9—10). Scopul parabolei ne este arătat deci chiar de la început: ea avea în vedere pe cei ce sufereau de boala mîndriei — fariseii mai ales — care se credeau drepti înaintea ochilor lor, cum zice Sfînta Scriptură (Pilde 3, 7; Rom. 12, 16). Templul era zidit pe colina Moria, iar credincioșii iudei obișnuiau să se „urce”, cum zice parabola, la templu să se roage, la anumite ore din zi. Fariseul și Vameșul erau reprezentanții a două pături sociale foarte deosebite una de alta. Fariseii formau la vremea aceea un partid care, din punct de vedere religios, pretindea că respectă întru totul prevederile Vechiului Testament, iar din punct de vedere politic erau potrivnici împărăției romane. Vameșii erau cei ce încasau dările. Mulți dintre ei erau necinstiți în meseria lor, încasînd mai mult decît se cuvenea, din care pricină erau

urgisiți de popor. Ei erau în slujba imperiului roman.

„Fariseul, spune mai departe parabola, stînd, se ruga întru sine așa: Dumnezeu, îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni: răpitori, nedrepti, desfrînați, sau ca și vameșul acesta”. Aproape de altar, în văzul tuturor, cu pieptul scos — așa cum ni-l arată icoanele noastre — plin de sine, fariseul n-a venit la templu mînat de o dorință lăuntrică, pentru a cere ceva de la Dumnezeu sau pentru a-i mulțumi într-adevăr, ci pentru a se înalța pe sine și a judeca, ba mai mult, pentru a-și arăta disprețul față de ceilalți oameni. „El n-a venit să se roage, ci să se laude”, zice Fericitul Augustin. Fariseul împarte lumea în două categorii: în prima categorie este el cel curat și drept, iar în a doua categorie toți ceilalți oameni, cărora le atribuie cele mai mari păcate: furtul, exploatarea și desfrînarea. Și ca să-și arate mai mult calitățile sale, se întoarce arătînd disprețuitor spre vameșul care se ruga cu inima zdrobită, undeva într-un ungher al templului.

„Postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate cîte cîștig”, își continuă fariseul așa numita lui rugă. Postul săptămînal se ținea

Dumnezeu meu. A răspunde n-am vreme, a fugi n-am unde. În cer nu-i loc, pe pămînt mă tem să nu mă cumva înghită, văzînd faptele mele cele rele. Pentru aceea am curs către tine, milostive și iubitor de oameni, și cu lacrimi mă rog curățeste-mă pe mine păcătosul. Multe sînt păcatele mele, dar mila ta este mai mare. Că pentru păcătoși ai venit din cer pe pămînt, ca să-i chemi spre pocăință. Deci nu mă lăsa nici pe mine în deșert, ci mă primește și pe mine ce cad cu smerenie și cu lacrimi către Sfinția Ta” (Din Cazanul lui Varlaam). Această rugăciune cu smerenie și pocăință a vameșului a dat roade bune căci, de bună seamă, va fi zis și va fi făcut și el ca Zaheu, mai marele vameșilor: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit” (Luca 19, 8).

„Zic vouă, încheie Mîntuitorul această parabolă, că acesta (vameșul) s-a dus mai îndreptat la casa sa, decît acela (fariseul), căci tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește se va înalța” (Luca 18, 14). Sf. Apostol Petru, în prima sa scrisoare, spune că: „Dumnezeu stă împotriva celor mîndri, iar celor smeriți le dă har” (5, 5). De aceea, Mîntuitorul Iisus Hristos, ca Dumnezeu a toate știutor, a cunoscut și inima acestui fariseu și a vameșului și gîndurile cu care aceștia au venit la rugăciune. Vameșul, prin re-

lunea și joia. Acesta nu era prescris în legea lui Moise, fiind introdus mai tîrziu din motive de pietate. Se vede însă că acest post, pe vremea Mîntuitorului, se răspîndise mult între credincioșii iudei, căci Iisus atrage atenția acestor postitori să nu-și întunece fața pentru a arăta oamenilor că postesc (Matei 6, 16). Zeciuială dădea pentru templu și pentru cei săraci nu numai din produsele cîmpului și din animale, ci și din ceea ce cumpăra. „Lucrurile lui cu adevărat erau bune, iar gura avu rea”, căci „milostenia mîndrului este ca o rană pentru Dumnezeu”, zice mitropolitul Varlaam. Sau cum spune cîntarea bisericească: „Cu lucrurile îndreptării înălțîndu-se fariseul, în lațurile slavei deșarte rău s-a încurcat, laudîndu-se peste măsură”.

„Iar vameșul, continuă pilda, stînd departe nu îndrăznește nici ochii să-i ridice la cer, ci își bătea pieptul zicînd: „Dumnezeule, milostiv fi mie, păcătosului!” Undeva departe de altar și de privirea celorlalți rugători, vameșul, cu ochii plecați în pămînt, cu conștiința apăsată de păcate, cu smerenie și cu căință sinceră, se ruga Domnului zicînd: „Doamne curățeste-mă pe mine păcătosul, că nu sînt destoinic să stau și să caut cu ochii mei către cer din cauza mulțimii păcatelor mele, că s-au înmulțit fărădelegile mele mai vîrtos decît nisipul mării și răutățile mele au covîrșit peste părul capului meu. Înaintea ta stau strîmbătățile mele. Aud că se vor deschide cărțile și vor fi scrise toate suspinele săracilor. Nu este nici un lucru, nici un gînd pe care să nu-l ști tu,

cunoașterea greșalelor sale și prin hotărîrea pe care și-a luat-o înaintea lui Dumnezeu de a nu mai greși, s-a înalțat, iar faptele bune ale fariseului, datorită mîndriei lui oarbe, și-au pierdut valoarea înaintea lui Dumnezeu. Ca să înțelegem mai bine acest lucru, că mîndria smerește și smerenia înalță, dăm mai jos încă un exemplu din învățătura Mîntuitorului, care zice: „Cînd ești chemat de cineva la nuntă, nu te așeza în locul cel mai de sus, ca nu cumva să fie chemat acolo altul, mai de cinste decît tine. Și venind cel ce te-a chemat și pe tine și pe acela, să-ți zică: dă acestuia locul, și atunci cu rușine vei începe să sezi în locul cel mai de jos. Ci cînd vei fi chemat, mergînd, așează-te la locul cel mai de jos, ca venind cel ce te-a chemat să-ți zică: prietene, suie-te mai sus! Atunci vei avea cinste înaintea celor ce vor șede la masă împreună cu tine. Căci tot cel ce se înalță se va smeri și cel ce se smerește se va înalța” (Luca 14, 9—11).

Să luăm aminte așadar și noi la această parabolă și să înlăturăm din viața noastră egoismul și trufia fariseului îngîmfat și disprețuitor de oameni, trufie care lui Dumnezeu nu-i place și este potrivnică și bunei conviețuirii între oameni, și cu smerenia și căința sinceră a vameșului să ne facem rugăciunile noastre de zi cu zi. Să urmărim cîntării bisericești care ne îndeamnă: „Să ne sîrguim a urma bunătăților fariseului și a rîvni smerenia vameșului, urînd necuviința greșalelor cea de la amîndoi, adică trufia și pierzarea”.

Diacon GH. PAPUC

† Prof. Dr. Petre Procopoviciu

(Urmare din pag. 3)

Catedra de Teologie practică de la Facultatea Teologică din Suceava. În anii 1949—1950 este paroh în București la Biserica Sf. Spiridon, iar între 1950—1952 este duhovnic la Facultatea de Teologie din Cluj. Din octombrie 1952 a funcționat pînă în ziua adormirii lui ca profesor de Liturgică, Omiletică și Catehetică la Facultatea de Teologie din Sibiu.

Ca rang bisericesc, în 1934 a fost hirotiesit protopop, în 1937 a primit hirotiesirea de arhiepiscopar stavrofor, în 1958 fiind distins cu crucea patriarhală.

Pe lîngă munca de la catedră, pînă profesor P. Procopoviciu a desfășurat și o bogată activitate publicistică. Astfel a tipărit cărți despre predică, despre ritualistică, despre educația creștină, despre cinstirea sfinților, despre rugăciunile pentru cei morți, despre Sfînta Impărtășanie și Sfînta Spovedanie, despre sărbătorirea Duminecii, despre însemnătatea Sf. Antimis, despre purtarea creștinului la Sf. Liturghie, despre post etc.

A fost un bun credincios al Bisericii și o minte luminată, care și-a pus toată viața în slujba pregătirii slujitorilor altarului și luminării credincioșilor noștri. Era un om bun, blînd, iubitor, înțelegător, prieten și sprijinitor, osîrditor și muncitor. A fost întotdeauna alături de năzuințele poporului și a sprijinit munca poporului pentru o viață nouă și lupta lui pentru pace. În felul acesta el și-a împlinit datoria deplin și față de Biserică și față de popor. Amintirea lui va rămîne mereu luminoasă în inimile tuturor celor ce l-au cunoscut și l-au prețuit pentru vredniciile sale.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Pr. I. BEJU